

СПИСОК НАУКОВИХ ПРАЦЬ
доктора філологічних наук, професора,
члена-кореспондента НАН України
ВАСИЛЯ ВАСИЛЬОВИЧА НІМЧУКА

1. Спостереження над словотвором іменника в говірці села Довге, Іршавського району (суфіксація) // Наукові записки Ужгородського державного університету. Т. XIV. – Ужгород, 1955.
2. Ступенювання в говірках району верхньої течії р. Боржави // Доповіді та повідомлення Ужгородського ДУ. Серія історико-філологічна. – 1957. – № 1.
3. Словотвір займенників у говірках району верхньої течії р. Боржави // Наукові записки Ужгородського ДУ. Т. XXVI. – Ужгород, 1958.
4. Із словотвору прислівників говірок району верхньої течії р. Боржави (прислівники займенникового походження) // Наукові записки Ужгородського ДУ. Т. XXXV. – 1958.
5. Із словотвору прислівників (прислівники числівникового походження) в говірках району верхньої течії р. Боржави // Доповіді та повідомлення Ужгородського ДУ. – 1958. – № 3.
6. Морфологічний склад прийменників у говірках верхньої течії р. Боржави // Доповіді та повідомлення Ужгородського ДУ. – 1958. – № 2.
7. Частки в говірках району верхньої течії р. Боржави // Доповіді та повідомлення Ужгородського ДУ. – 1958. – № 2.
8. Лексикон словеноросійський Памви Беринди / Підгот. до видання і вступна стаття. – К., 1961.
9. Словотвір числівників у верхньонадборжавських говірках // Діалектологічний бюллетень. Вип. VIII. – 1961.
10. З лексикографічної спадщини Є.Славинецького // Лексикографічний бюллетень. Вип. VIII. – 1961.
11. Словотвір прикметників верхньонадборжавських говірок // XI Республіканська діалектологічна нарада. Тези доповідей. – К., 1962.
12. Словотвір сполучників у верхньонадборжавських говірках // Діалектологічний бюллетень. Вип. IX. – 1962.
13. Про необхідність вивчення топоніміки в зв'язку з народними говорами // Питання топоніміки та ономастики. – К., 1962.
14. Суфіксальне творення дієслів, дієприкметників і дієприслівників у закарпатських верхньонадборжавських говірках // Дослідження з мовознавства". Вип. I. – К., 1962.

15. Питання про зв'язки закарпатських українських говорів з південнослов'янськими мовами // Тези доповідей V Міжвузів. респ. славіст. конфер. – Ужгород, 1962.
16. Левицький Й. // Українська радянська енциклопедія. Т. 8. – 1962.
17. Лучкай М. // Українська радянська енциклопедія. Т. 8. – 1962.
18. Младенов С. // Українська радянська енциклопедія. Т. 9. – 1962.
19. Словообразование именных частей речи в закарпатских верхненадборжавских говорах. АКД. – К., 1962.
20. Суфікси й прислівники іншомовного походження в закарпатських верхньонадборжавських говірках // Дослідження з мовознавства. – Вип. 2. – К., 1963.
21. Словотвір часток у закарпатських верхньонадборжавських говірках // Філологічний збірник. – К., 1963.
22. Питання про стильову диференціацію в діалектах // Питання стилістики української мови в її зв'язках з іншими слов'янськими мовами. Тези доповідей. – Чернівці, 1963.
23. Ступенювання в закарпатських верхньонадборжавських говірках // Питання граматики й лексикології української мови. – К., 1963.
24. "Лексис" Л.Зизанія. "Синоніма словенороська" / Підготовка до видання та вступні статті. – К.: Наукова думка, 1964.
25. Українські прізвища з суфіксами -ук, -чук та етимологічно споріднені утворення // Українська діалектологія й ономастика. – К., 1964.
26. Суфіксальне творення іменників середнього роду в закарпатських верхньонадборжавських говірках // Праці XI Республіканської діалектологічної наради. – К., 1965.
27. Мова "Урбару" – першої друкованої пам'ятки закарпатського діалекту української мови // XII Республіканська діалектологічна нарада. Тези доповідей. – К., 1965.
28. "Словник української мови" П.Білецького-Носенка / Підготування до видання, вступна стаття. – К.: Наукова думка, 1966.
29. Українська ономастична термінологія // Повідомлення УОК. – 1966. – № 1.
30. Володимир Шмілауер (до 70-річчя з дня народження) // Ономастика. – К., 1966.
31. М.Фененко. Земля говорить [Рец.] // Українська мова і література в школі. – 1966. – № 5.
32. "Бела Шулан. Дало ли венгерское – О славянское – ОВ" [Рец.] // Вісник Київського університету. Серія філології та журналістики. – 1966. – № 8.
33. Гідронімічний атлас України. Проспект. – К.: Наукова думка, 1967. (У співавторстві, розділи автора: "Морфологія", "Фонетика", "Фонетична транскрипція і транслітерація").
34. "Слово о полку Ігоревім" і народна мова // Мовознавство. – 1967. – № 4.

35. Ясиня чи Ясіння? // Повідомлення УОК. – 1967. – № 3.
36. "С.А. Высоцкий. Древнерусские надписи Софии Киевской" [Рец.] // Мовознавство. – 1967. – № 2.
37. "Слово о полку Игоревім" і народна мова [Рец.] // Мовознавство. – 1968. – № 1.
38. Зміни і доповнення в списку ономастичних термінів // Повідомлення УОК. – 1968. – № 7.
39. К.К. Цілуйко. До 60-річчя з дня народження // Повідомлення УОК. – 1968. – № 7.
40. "Структура і розвиток слов'янських мов" [Рец.] // Українська мова і література в школі. – 1968. – № 2.
41. Українська діалектна морфологія. – К.: Наукова думка, 1969. (У співавторстві; розділ автора "Словотвір прийменників у закарпатських говірках").
42. Українські прислівники "Двічі", "Тричі" // Праці XIII Республіканської наради. – 1970.
43. Видання пам'яток української мови // Вісник АН УРСР. – 1970. – № 1.
44. Словотвір прислівників прикметникового походження в закарпатських говірках // Територіальні діалекти і власні назви. – 1971.
45. "Слово о полку Игоревім" і народна мова // Мовознавство. – 1971. – № 3.
46. Kiss L. Hatvanhét szómagyarázat [Рец.] // Мовознавство. – 1971. – № 2.
47. Словотвір прислівників іменникового (без прийменників) походження в закарпатських говірках // Праці XII Республіканської діалектологічної наради. – 1971.
48. "Лексикон латинський" Є.Славинецького та "Лексикон славено-латинський" Є.Славинецького та А.Корецького-Сатановського / Підготовка текстів, коментарі, вступне дослідження. – К.: Наукова думка, 1973.
49. Українська частина праці "Základní soustava a terminologie slovenské onomastiky" // Zpravodaj Místopisné Komise ČSAV. Roč. XIV, č. 1. – Praha, 1973.
50. "Грамматика" О.Павловського й мовознавчі праці П.Білецького-Носенка // 3 історії української мови. – К., 1972.
51. Пам'ятки української мови в публікації А.Кримського // А.Ю. Кримський-україніст і орієнтарист. – К., 1974.
52. Иван Федоров і початок світського книгодрукування // Мовознавство. – 1975. – № 1.
53. Древнерусское цѣрь // Проблемы славянской и исторической лексикологии и лексикографии. Тезисы докладов. Вып. 2. – М., 1975.
54. Визначна пам'ятка вітчизняного друкарства // Буквар Івана Федоровича. – К.: Дніпро, 1975.

55. Видання пам'яток української мови // Інформаційні матеріали Наукової ради з проблеми "Закономірності розвитку національних мов у зв'язку з розвитком соціалістичних націй. Вип. 17. – 1975. (У співавторстві).
56. Із історичної топонімії Закарпаття // Питання сучасної ономастики. – К., 1976.
57. "Лексикон" П.Беринди й філологічні праці Максима Грека // Слово і труд. – К., 1976.
58. Мова українського травника XVI ст. // Мовознавство. – 1976. – № 5.
59. "Слово о полку Игореве" / Підготовка давньоруського тексту й коментарі. – К.: Дніпро, 1977. Перевидання: 1982, 1985.
60. Виникнення чергування в-у, з-із, к-ік // Культура слова. – 1977. – № 12.
61. К вопросу о славянских кальках в венгерском языке // Исследование финно-угорских языков и литератур в их взаимосвязях с языками и литературами народов СССР. Тезисы докладов Всесоюзного научного совещания. – Ужгород, 1977.
62. Історія української мови. Морфологія. – К.: Наукова думка, 1978. (У співавторстві, розділи автора "Прислівник", "Прийменник", "Частка", "Вигук").
63. Ювілей "Лексикона" П.Беринди // Мовознавство. – 1978. – № 2. (У співавторстві).
64. Ювілей словника // Українська мова і література в школі. – 1978. – № 3.
65. "Лексикон" П.Беринди і його місце в історії лексикографії // Мовознавство. – 1978. – № 2.
66. Карпатсько-балканські лексичні паралелі в писемних пам'ятках // Проблема дослідження діалектної лексики і фразеології української мови. Тези доповідей. – Ужгород, 1978.
67. Das Verhältnis von schriftlichen und volksumgangsprachlichen Elementen in den Grammatiken des Kirchenglavischen in 16–17 Jn. // Knjiga referata VIII Medunarodnog slavističkog kongresa, Zagreb. – Ljubljana, 1978.
68. Словник староукраїнської мови XIV – XV ст. [Рец.] // Мовознавство. – 1979. – № 1. (У співавторстві).
69. Словник гідронімії України; басейн р. Тиси. – К.: Наукова думка, 1979. (У співавторстві).
70. М.Смотрицький – теоретик і дослідник церковнослов'янської мови // Мовознавство. – 1979. – № 6.
71. "Грамматика" М.Смотрицького / Підготовка факсимільного видання і вступне дослідження пам'ятки. – К.: Наукова думка, 1979.
72. Життя і творчість П.Беринди в світлі нових досліджень // Східнослов'янська лексикографія XI – XVII ст. – К., 1979.
73. Євангеліє // УРЕ. Т. IV. – 1979.
74. "Грамматика" Л.Зизанія / Підготовка факсимільного видання і вступне дослідження пам'ятки. – К.: Наукова думка, 1980.
75. Біля джерел давньоруського мовознавства // Мовознавство. – 1980. – № 5.

76. Староукраїнська лексикографія в її зв'язках з російською та білоруською. – К.: Наукова думка, 1980.
77. Видання пам'яток // Розвиток мовознавства в УРСР (1967 – 1977 pp.). – К., 1980.
78. "Мова і процеси суспільного розвитку". – К.: Наукова думка, 1980. (У співавторстві; розділ автора "Мови корінного населення в їх співвідношенні з іспанською мовою").
79. Староукраинская лексикография: Автореф. дис. ... д-ра філологічних наук. – К., 1981.
80. Корецький-Сатановський // УРЕ. Т. V. – 1981.
81. Ділова мова Волині і Наддніпрянщини XVII ст. / Підготовка частини текстів, вступне дослідження. – К.: Наукова думка, 1981.
82. "Лексикон словенороський" // УРЕ. Т. VI. – 1981.
83. Давньоруська побутова лексика // Мовознавство. – 1981. – № 6.
84. Префіксальне творення дієслів у закарпатських говірках // Структура українських говорів. – К., 1982.
85. Палеографія // УРЕ. Т. VIII. – 1982.
86. Основоложне значення "Граматики" М.Смотрицького в історії східнослов'янського мовознавства // Східнослов'янські граматики XVI – XVII ст. – К., 1982.
87. Древнерусская и староукраинская лексикографии в контексте европейской филологии // Славянские культуры и мировой культурный процесс. Тезисы докладов и сообщений. – Минск, 1982.
88. Початки літературних мов Київської Русі // Мовознавство. – 1982. – № 2.
89. Історія української мови. Лексика. Фразеологія. – К.: Наукова думка, 1983. (У співавторстві; розділи автора: "Праслов'янська лексика", "Лексика давньоруської мови").
90. Історія української мови. Синтаксис. – К.: Наукова думка, 1983. (У співавторстві; розділи автора: "Синтаксичні функції прийменників", "Редуплікація").
91. Лексика давньоруського побуту // Культура слова. – Вип. 25. – 1983.
92. Давньоруська основа лексики української мови // Українська мова та література в школі. – 1982. – № 3, 4, 9. ; – 1983. – № 6, 8.
93. Співвідношення функцій давньоруської і старослов'янської мов у Київській Русі (XI – XIII ст.) // Слов'янське мовознавство. – К., 1983. (У співавторстві).
94. Funktionsverhältnis des Altrussischen und des Altslavischen im 11 – 13 Jahrhundert // Резюме докладов и письменных сообщений. IX Международной съезд славистов. – М., 1983.
95. Київські глаголичні листки (підготовка факсимільного видання, дослідження пам'ятки). – К.: Наукова думка, 1983.
96. Київські глаголичні листки // Українська мова і література в школі. – 1983. – № 9.

97. Марксистсько-ленінська методологія вивчення лінгвістичних об'єктів (у співавторстві, розділи автора: "Термінологічна система як результат пізнання об'єкта"). – К.: Наукова думка, 1983.
98. Етимологічний словник української мови. – Окремі етимологічні статті (разом 34). – Т. 1. – К., 1983; Т. 2. – К. 1985.
99. Основен систем и терминологија на словенската ономастика. (У співавторстві, частина автора "Українська ономастична термінологія") – Скопје: Тоце Делчев, 1983.
100. Древнерусская лексика в Изборнике 1076 г. // Международный симпозиум по проблемам этимологии, исторической лексикологии и лексикографии. Тезисы докладов. – М., 1984.
101. Виступ на засіданні Міжнародної комісії з лінгвістичної термінології при Міжнародному комітеті славистів // Славянская лингвистическая терминология. – К., 1984.
102. До питання про афіксальний словотвір // Мовознавство. – 1984. – № 6.
103. К вопросу об украинской диахронической лингвогеографии // Совещание по вопросам диалектологии и истории языка (лингвогеография на современном этапе и проблемы международного взаимодействия) (Ужгород, 18 – 20. IX. 1984). – М., 1984.
104. Древнерусская эпиграфика в свете социолингвистики и истории языка // Тезисы докладов советской делегации на V Международном конгрессе славянской археологии. – К., 1985
105. З історії формування давньоруської редакції старослов'янської мови (Ізборник 1076 р.) // Мовознавство. – 1985. – № 3.
106. Середньозакарпатський говір на початку XIX ст. Мова поезій В.Довговича // Структурні рівні українських говорів. – К., 1985.
107. Староукраїнская лексикография в контексте европейской филологии // Славянские культуры и мировой культурный процесс. – Минск, 1985.
108. К вопросу о славянских лексико-грамматических кальках в венгерском языке // Советское финно-угроведение. – 1985. – № 4 (XXI).
109. Мовознавство на Україні в XVI – XVII ст. – К.: Наукова думка, 1985.
110. Дніпро-Славути // Давньоруська ономастична спадщина в східнослов'янських мовах. – К., 1986.
111. Комплексне дослідження Київських глаголических листків // Вісник АН УРСР. – 1986. – № 6. (У співавторстві).
112. Виступи на IX Міжнародному з'їзді славистів у Києві // IX Международный съезд славистов. Материалы дискуссии. Языкознание. – К., 1986.
113. Виступ на IX Міжнародному з'їзді славистів у Києві // IX Международный съезд славистов. Материалы дискуссии. Литературоведение и критика. – К., 1987.
114. Виступ на IX Міжнародному з'їзді славистів // IX Международный съезд славистов. Материалы дискуссии. Фольклористика. Историческая проблематика. Круглые столы. – К., 1987.

115. Балканський мовний союз і українські діалекти // IX Республіканська славістична конференція "Великий Жовтень і розвиток духовної культури слов'янських народів". Тези допов. та повідомлень. Т. 1. – Одеса, 1987.
116. "Слово о полку Ігоревім" з погляду сучасної діалектології // Мовознавство. – 1987. – № 6.
117. Слідами писемної пам'ятки // Знання та праця. – 1987. – № 7.
118. Слідами писемної пам'ятки // Вісті з України. – 1987. – № 36 (вересень).
119. До історії й етимології східнослов'янського *рябиная ночь* // Л.А. Булаховский и современное языкознание. К 100 – летию со дня рождения. Сборник научных трудов. – К., 1987.
120. Применение лазерного источника ионов для массспектрометрического анализа состава красителей рукописных текстов // Советское славяноведение. – 1987. – № 2. (В соавторстве)
121. *Харалуг, харалужный* в "Слове о полку Игореве" // Исследования по древней и новой литературе. – Л.: Наука, 1987.
122. Архангельське євангеліє // Українська літературна енциклопедія. Т. I. – К., 1988.
123. Бучацьке євангеліє // Українська літературна енциклопедія. Т. I. – К., 1988.
124. Галицьке євангеліє 1144 р. // Українська літературна енциклопедія. Т. I. – К., 1988.
125. Беринда П. // Українська літературна енциклопедія. Т. I. – К., 1988.
126. Глаголиця // "Українська літературна енциклопедія. Т. I. – К., 1988.
127. Києво-Могилянська академія й розвиток української лінгвістики XVII – XVIII ст. // Роль Києво-Могилянської академії в культурному єднанні слов'янських народів. – К.: Наукова думка, 1988.
128. Древнекиевская эпитафия в свете социолінгвістики и истории языка // Труды V Международного конгресса славянской археологии. Т. 3. – Вып. 2 "Б". – М., 1988.
129. Давньокиївські написи – пам'ятки літератури XI – XIII ст. // Писемність Київської Русі і становлення української літератури. – К., 1988
130. Карпатоукраїнсько-ножнославянские языковые параллели и тождества (история и перспективы проблемы) // Общеславянский лингвистический атлас. Материалы и исследования 1984. Сб. науч. трудов. – М., 1988.
131. Хімічний аналіз чорнила як засіб визначення автентичності пам'ятки та її датування // Українська археографія: сучасний стан та перспективи розвитку. Тези доповідей. – К., 1988.
132. О осмихъ частехъ слова. (Підгот. тексту, коментар) // Пам'ятки братських шкіл на Україні. Кінець XVI – початок XVII ст. Тексти і дослідження. – К.: Наукова думка, 1988.

133. Трактат із логіки Й.Спангенберга в перекладі А.М. Курбського ("Діалектика") // Пам'ятки братських шкіл на Україні. Кінець XVI – початок XVII ст. Тексти і дослідження. – К.: Наукова думка, 1988.
134. Лексика Киевских глаголических листков на фоне словарного состава древнейших памятников славянской письменности // X Международный конгресс на славистике. Резюме на докладах. – София: БАН, 1988
135. Лексика Київських глаголических листків на фоні словникового складу найдавніших слов'янських пам'яток // Слов'янське мовознавство. Доповіді. – К.: Наукова думка, 1988.
136. Закарпатоукраїнський діалект у науковій творчості Ю.І. Гуци-Венеліна // Ю.І. Венелін і розвиток слов'янських взаємозв'язків. Тези доповідей. – Ужгород, 1989.
137. Староукраїнська лексикографія. Проблеми школьного учебника // История школьных учебных книг. Сборник статей. Вып. 19. – М.: Просвещение, 1990.
138. Епіграфіка // Українська літературна енциклопедія. Т. 2. – К., 1990.
139. Християнопільський (городиський) апостол // Українська літературна енциклопедія. Т. 2. – К., 1990.
140. Київські глаголическі листки // Українська літературна енциклопедія. Т. 2. – К., 1990.
141. "Лексикон словенороский" П.Беринди // Українська літературна енциклопедія. Т. 3. – К., 1995.
142. Корецький-Сатановський А. // Українська літературна енциклопедія. Т. 2. – К., 1990.
143. Кременецька грамати́ка // Українська літературна енциклопедія. Т. 3. – К., 1995.
144. Палеографія // Українська літературна енциклопедія (Подано до друку).
145. Кирилиця // Українська літературна енциклопедія. Т. 2. – К., 1990.
146. Мстиславове євангеліє // Українська літературна енциклопедія. Т. 3. – К., 1995.
147. Остромирове євангеліє // Українська літературна енциклопедія (Подано до друку).
148. Палімпсест // Українська літературна енциклопедія (Подано до друку).
149. Жанри і стилі в історії української літературної мови. – К.: Наукова думка, 1989. (Розділ "Лексика пам'яток XI – XIII ст. як свідчення народної основи давньоруської літературної мови").
150. Киевские глаголические листки (история открытия и исследования) // Рукописные фонды ЦНБ им. В.И. Вернадского АН УССР. – К., 1989.
151. Лазерные исследования Киевских глаголических листков // Рукописные фонды ЦНБ им. В.И. Вернадского АН УССР. – К., 1989.
152. Актуальні проблеми вивчення українсько-південнослов'янських лексичних паралелей // Науково-технічна революція і сучасні процеси

- розвитку лексики української народорозмовної мови. Тези доповідей. – Ужгород, 1989.
153. Знахідка з Чингульської могили // Наука і культура: Україна. – Вип. 23. – К., 1989.
154. Виплекано віками // Літературна Україна. – 1989. – № 41 (12.X).
155. Дві Волинські грамоти (1500 р. і 1519 р.) // Мовознавство. – 1989. – № 1. (У співавторстві).
156. Українська народність: нариси соціально-економічної і етно-політичної історії (розділ автора: Походження й розвиток мови української народності). – К.: Наукова думка, 1990. (У співавторстві).
157. Давньоруські печаті з написом дньбслово // Український історичний журнал. – 1991. – № 3.
158. Балканський мовний союз й українські діалекти // Розвиток духовної культури слов'янських народів. – К., – 1991.
159. Славуа – прадавня назва Дніпра // Наука і культура: Україна. Вип. 24. – К., 1990.
160. Максим Грек "Тлумачення імен за алфавітом" // Українські гуманісти епохи Відродження. Ч. 2. – К., 1995.
161. Діалектна стилістика // Стилiстика української мови. Збірник наукових праць. – К., 1990.
162. Давньоруська спадщина в лексиці української мови. – К.: Наукова думка, 1992.
163. Дещо про графіку та правопис як елементи етнічної культури: історія *r* // Мовознавство. – 1990. – № 6; . – 1991. – № 1, 2, 3.
164. Про походження Супрасльського рукопису // Мовознавство. – 1994. – № 6; – 1995. – № 1.
165. Ю. Венелін (Гуца) – лінгвіст, фольклорист і етнограф // Ю.І. Гуца-Венелін і слов'янський світ. Матеріали Міжнародної наукової конференції. – Ужгород, 1992.
166. Про походження діалектного поділу української мови // Наука і культура: Україна. Вип. 26–27. – К., 1993.
167. К истории развития словообразовательной сематики праславянских суффиксов // Закономерности языковой эволюции. Тезисы докладов. – Рига, 1990.
168. Виступ на археографічній нараді "Передача текстів документів і пам'яток". – К., 1990.
169. Словарь древнерусского языка (XI – XIV вв.): В 10 т.т. Т. 1-2 [Рец.] // Известия АН СССР. Серия литература и язык. – 1990. – № 6.
170. Древнерусские печаті дньбе сьлово // VI Международный конгресс славянской археологии. Тезисы докладов, подготовленных советскими исследователями. – М.: Наука, 1990.
171. Книга Київського підкоморського суду (1584 – 1644) – К.: Наукова думка, 1991. (У співавторстві).

172. Згадаймо добрим словом (200 років від народження В.Гречулевича) // Слово. – 1992. – № 2.
173. 400 років першої оригінальної граматики в Україні // Слово. – 1992. – № 5 (50).
174. Проблема українського діалектогенезу // Проблеми сучасної ареології. – К., 1994.
175. Блоницький Я. // Енциклопедія Українська мова. – К., 2000.
176. Тимківський І.Ф. // Енциклопедія Українська мова. – К., 2000.
177. Буквар // Енциклопедія Українська мова. – К., 2000.
178. Глаголиця // Енциклопедія Українська мова. – К., 2000.
179. Кочіш М. // Енциклопедія Українська мова. – К., 2000.
180. Тот-Г. І. // Енциклопедія Українська мова. – К., 2000.
181. Лексикографія (староукраїнська) // Енциклопедія Українська мова. – К., 2000.
182. Лексикографія // Енциклопедія Українська мова. – К., 2000.
183. Кирилиця // Енциклопедія Українська мова. – К., 2000.
184. Палеографія // Енциклопедія Українська мова. – К., 2000.
185. Беринда П. // Енциклопедія Українська мова. – К., 2000.
186. Глосографія // Енциклопедія Українська мова. – К., 2000.
187. Берестяні грамоти // Енциклопедія Українська мова. – К., 2000.
188. Закарпатський говір // Енциклопедія Українська мова. – К., 2000.
189. Державна мова // Енциклопедія Українська мова. – К., 2000.
190. Пам'ятки української мови // Енциклопедія Українська мова. – К., 2000.
191. "Пам'ятки української мови" (Серія) // Енциклопедія Українська мова. – К., 2000.
192. Бевзенко С.П. // Енциклопедія Українська мова. – К., 2000.
193. Білецький-Носенко П.П. // Енциклопедія Українська мова. – К., 2000.
194. Зизаний Л. // Енциклопедія Українська мова. – К., 2000.
195. Смотрицький М. // Енциклопедія Українська мова. – К., 2000.
196. Кубек С. // Енциклопедія Українська мова. – К., 2000.
197. Венелін Ю.І. // Енциклопедія Українська мова. – К., 2000.
198. Лучкай М.М. // Енциклопедія Українська мова. – К., 2000.
199. Митрак О. // Енциклопедія Українська мова. – К., 2000.
200. Чопей Л. // Енциклопедія Українська мова. – К., 2000.
201. Сабов Є.І. // Енциклопедія Українська мова. – К., 2000.
202. Славинецький Є. // Енциклопедія Українська мова. – К., 2000.
203. Корецький-Сатановський А. // Енциклопедія Українська мова. – К., 2000.
204. Ужевич І // Енциклопедія Українська мова. – К., 2000.
205. Словотвір іменних частин мови в закарпатських верхньонадборжавських говірках. (Машинопис).
206. Староукраїнська лексикографія. (Машинопис).
207. Історія дзвінких аффрикат і засобів їх позначення в українській мові (до 60-річ. "Українського правопису") // Мовознавство. – 1992. – № 2.

208. Проповідник Божого слова // Наша віра. – 1992. – № 10 (25).
209. Виплекано віками // Культура слова. Вип. 42. – 1992.
210. Українська мова – Lingua Sacra: священна / До історії й сучасного стану конфесійних мов в Україні // Слово. – 1992. – № 18, 19.
211. Українська мова – священна мова // Людина і світ. – 1992. – № 11 – 12. – 1993. – № 1, 2, 3, 4-5, 6-7, 8-9.
212. Звенигородські грамоти на бересті // Мовознавство. – 1992. – № 6.
213. Архітипограф Руської церкви // Друг читача. – 1992. – 26 серпня.
214. Звенигородские (галицкие) берестяные грамоты // История языковой системы как результат функционирования единиц языка. – Калининград, 1992.
215. Староукраїнська лексикографія // Друг читача. – 1993. – 14 січня.
216. Тимченко Є. Матеріали для словника писемної та книжної української мови XIV – XVIII ст. – К., 2003. (Успіваторстві).
217. Словник гідронімії України (басейн Дунаю: додаток) // Ономастика України першого тисячоліття нашої ери. – К., 1992.
218. Українська мова в Київському псалтирі 1397 р. // Мовознавство. – 1993. – № 5.
219. Украинские диалекты и балканский языковой союз // XI Medziňarodný zjazd slavistov. Zborník resumé. – Bratislava, 1993.
220. Українські діалекти і балканський мовний союз // Слов'янське мовознавство. – К., 1993.
221. Казкарка з Микова // Карпатський край. – 1993. – № 7-8 (96-97).
222. Словник мови О.Духновича. (Рукопис).
223. "Практична граматики малоруської мови" А.Волошина // Карпатська Україна і Августин Волошин. – Ужгород, 1995.
224. Мова. Літературні мови Київської Русі. Мовознавство // Історія української культури. В 5 тт. Т. 1. – К., 2001.
225. Західноєвропейські джерела в українській лексикографії XVII ст. // Україна XVII ст. між Сходом і Заходом Європи. Матеріали I-го українсько-італійського симпозиуму 13-16 вересня 1994 р. – Венеція, 1996.
226. Київський псалтир 1397 р. – пам'ятка північного діалекту української мови // Український діалектологічний збірник. Кн. 3. – К., 1997.
227. Видатна закарпатська казка Ганна Палок // Народна творчість та етнографія. – 1993. – № 5-6.
228. Наукова спадщина П.С. Роговича (етноботанічний, палеонтологічний, археологічний доробок) // Український ботанічний журнал. – 1994. – № 6 (Т. 51). (У співаторстві).
229. Правила видання пам'яток, писаних українською мовою та церковнослов'янською української редакції (Проект). Ч. I. – К., 1995.
230. До новітньої історії Греко-католицької церкви в Києві // Оранта– 1995. – № 5 (10).
231. До історії УГКЦ у Києві // Нова зоря. – 1996. – № 4 (181).

232. Періодизація як напрям дослідження генези та історії української мови // Мовознавство. – 1997. – № 6. – 1998. – № 1.
233. Конфесійне питання і українська мова кінця XVI – початку XVII століть // Берестейська унія і українська культура XVII ст. Матеріали Третіх Берестейських читань. Львів-Київ-Харків. 20-23 червня 1995 р. – Львів, 1996.
234. Аспекти дослідження етноглотогенезу українців // Пам'ятки писемності східнослов'янськими мовами XI – XVII століть. Вип. 2. – К., 1995.
235. Українська мова в її говорах та балканський мовний союз // Щорічні записки з українського мовознавства. Вип. 4. – Одеса, 1996.
236. Загальне мовознавство й лінгвоукраїністика на філологічних факультетах вузів // Проблеми утвердження і функціонування державної мови в Україні. – К., 1998.
237. Південноруські говори – основа української мови // Історія української мови: Хрестоматія. – К., 1996.
238. П.І. Шафарик про історію писемно-літературної мови в Україні // Східнослов'янські мови в їх історичному розвитку. Збірник наукових праць присвячених пам'яті проф. С.П. Самійленка. Т. I. – Запоріжжя, 1996.
239. Є.Тимченко – основоположник української наукової історичної лексикографії // Українська історична та діалектологічна лексика. Збірник наукових праць. Вип. 3. – Львів, 1996.
240. Передмова до публікації Скотарського учительського євангелія 1588 р. // Скотарське учительське євангеліє – український гоміліяр 1588 року. – Сомбатгей, 1997.
241. Молитви наша не презри: Проблеми богослужбової мови // Карпатський край. Річник 7. – 1997. – № 6-10 (117).
242. П.І. Шафарик та українська мова // Pavol Jozef Safarik a slavistika. Zborník príspevkov z vedeckej konferencie a dokumentov zo slav 200. výročia narodenia P.J. Šafarika. – Prešov: Martin, 1996.
243. Nordslawische lexikalische und syntaktische Elemente in Codex Suprasliensis // Central Europe in 8 – 10 Centuries. International Scientific Conference. Bratislava. October 2-4, 1995. – Bratislava, 1997.
244. Походження Добрилового євангеліят // Слов'янська ономастика. Збірник наукових праць на честь доктора філологічних наук, професора. П.П. Чучки. – Ужгород, 1998.
245. Походження та історія урбоніма *Ніжин* // Київська старовина. – 1998. – № 3. (У співавторстві).
246. Епіграфія Вознесенської церкви XV ст. у с. Лужани на Буковині // Буковинський журнал. – Ч. I. – 1998. (У співавторстві).
247. Українські написи XV – XVII ст. у Вознесенській церкві с. Лужани // Українська мова на Буковині: минуле і сучасне. Матеріали II Всеукра-

- їнської наукової конференції, присвяч. 200-річчю нової української літератури і літературної мови. – Чернівці, 1998. (У співавторстві).
248. Лист до редакції // Наша віра. – 1998. – № 5.
249. Уцерковлення новоукраїнської літературної мови (Православ'я) // XII Міжнародний з'їзд славистів: історія, джерелознавство, культурологія та етнографія слов'янських народів (Доповіді). – К., 1998.
250. Київські глаголичні листки – найдавніша Кирило-Мефодіївська пам'ятка // Болгарский ежегодник – Болгарський щорічник. Т. 3. – 1998.
251. Актова книга Житомирського уряду 1605 р. // Волинь-Житомирщина. Історично-філологічний збірник з регіональних проблем. – Житомир, 1998. – № 2. (У співавторстві).
252. Товариство плекання української мови // Літературна Україна. – 1999. – 17 червня. – № 24 (4840).
253. Вступне слово // Українська мова як державна в Україні. Зб. матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції Українська мова як державна в Україні. – К., 1999.
254. Історія української мови як державної // Українська мова як державна в Україні. Зб. матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції "Українська мова як державна в Україні". – К., 1999.
255. Проблеми українського правопису в ХХ ст. // Український правопис. Проект найновішої редакції. – К., 1999.
256. 75 років академічних "Найголовніших правил українського правопису", 70 років "Українського правопису" й нинішні орфографічні проблеми // Вісник фонду О.Смакули. – № 1 (3). – Тернопіль, 1998.
257. Виступ в обговоренні доповіді Г.Цихуна "Арэальныя аспекты фарміравання літаратурных славянских моў" // Záznamy z diskusie k predneseným referátom: XI Medzinárodný zjazd slavistov: 30.VIII. – 8.IX. – Bratislava, 1993.
258. Виступ в обговоренні доповіді В.В. Німчука "Українські діалекти і балканський мовний союз" // Záznamy z diskusie k predneseným referátom: XI Medzinárodný zjazd slavistov: 30.VIII. – 8.IX. – Bratislava, 1993.
259. Поширене запитання доповідачеві P.R. Magocsi "Nation – building since the Revolution of 1989: the Case of the Rusyns" // Záznamy z diskusie k predneseným referátom: XI Medzinárodný zjazd slavistov: 30.VIII. – 8.IX. – Bratislava, 1993.
260. Виступ на презентації збірника матеріалів всеукраїнської наукової конференції // Сучасна українська термінологія: від історичних традицій до нових концепцій "Єдиними устами". – 1999. – № 3.
261. Угорці в Києві та на Київщині (кінець IX – початок XII ст.) // Київська старовина. – 1999. – № 5.
262. Про прізвище президента України // Літературна Україна. – 2000. – 24 лютого. – № 8 (4872).

263. Походження та історія назви "Січ". – Запоріжжя, 1999.
264. Про нову редакцію "Українського правопису" // Українське слово. – 2000. – № 14 - № 16.
265. Пам'яті новомучеників Землі української // Наша віра. – 2000. – квітень (144).
266. Церква Спаса на Берестовому – споруда XI ст. // Київська старовина. – 2000. – № 3.
267. Іван Пулюй – перший перекладач молитов сучасною українською мовою // Біблія і культура. Зб. наук. статей. Вип. 1. – 2000.
268. Священое Писание на украинском языке // Роль переводов Св. Писания в развитии славянских языков. (Машинопис).
269. Про прізвище Президента // Урок української. – 2000. – № 8.
270. Чинний правопис також потрібно знати // Українське слово. – 2000. – № 43. 26 жовтня – 1 листопада. – № 44 2-8 листопада.
271. Паскудно говорити – гріх // Україна молода. – 2000. – 26 жовтня.
272. Порятунок української мови можливий лише в рідній державі // Старий замок. – 2000. – 12 жовтня.
273. Я закоханий у закарпатський діалект // Старий замок. – 2000. – 19 жовтня.
274. Українська мова в християнських храмах // Державність української мови і мовний досвід світу. Матеріали Міжнародної конференції. – К., 2000.
275. Хроніка Гваніна (Гваніні) як джерело з історії української геральдики й вексилології // Київська старовина. – 2000. – № 5.
276. Про нову редакцію "Українського правопису" // Українська мова в освіті. – Івано-Франківськ, 2000.
277. Українські діалектні переклади Св. Письма // Мовознавство. Міжнародна конф. на честь 80-річчя професора І.Дзензелівського. – Ужгород, 2001.
278. Сучасні проблеми українського правопису // Літературна Україна. – 2001. – 11 січня.
279. Сучасні проблеми українського правопису // Освіта України. – 2001. – 24 січня. – № 4 (232).
280. Суржик иржавіє? Інтерв'ю з питань нової редакції "Українського правопису" // Україна молода. – 2001. – 17 січня. – № 9 (1572).
281. Інтерв'ю з питань українського правопису газеті "Столиця" // Столиця. – 2001. – 9-25 січня. – № 3 (351).
282. Виникнення східнослов'янської писемності // Бібліотечний вісник. – 2000. – № 6.
283. Г.В. Боряк. Національна архівна спадщина України та державний реєстр "Археографічна україніка: архівні документальні ресурси та науково-інформаційні списки. [Рец.] // Український археографічний щорічник. Нова серія. Вип. 3/4. – 1999.

284. Історія українських правил // Українська газета. – 2001. – № 4 (196), – 15 лютого. – № 5 (197), – 1 березня. – № 6 (198), – 22 березня. – № 7 (199), – 5 квітня. – № 8 (200), – 19 квітня.
285. Навколо проекту нової редакції "Українського правопису" // Українське слово. – 2001. – Ч. 12; 22-28 березня. – Ч. 13; 29 березня – 4 квітня.
286. Навколо правописного кодексу // Хороша газета. – 2001. – травень, червень.
287. І.Максимович – український лексикограф початку XVIII ст. // Історія української лінгвістики. Зб. наук. праць. – К.; Ніжин, 2001.
288. Теоретична праця з української кодикології: Дубровіна Л.А. Кодикологія та кодикографія української рукописної книги. [Рец.] // Архівознавство. Археографія. Джерелознавство. Міжвідомий збірник. Джерелознавчі дисципліни. Вип. 3. – К., 2001.
289. Сучасні проблеми українського правопису // Бахмутський шлях. – 2001. – № 1/2 (22/23).
290. Українська лексикографія в контексті бароко. (В друку).
291. Словник ботанічної номенклатури України М.А. Грицака // Українська термінологія і сучасність. Вип. 4. – К., 2001.
292. Про українську псевдонімію та криптонімію // Українська мова. – 2001. – № 2.
293. Українське мовознавство середини XVII – XVIII ст. // Історія української культури: 5 тт. Т. 3. – К., 2001.
294. Інтерв'ю про правопис // Педагогічні кадри. – № 5 (1507).
295. Не лякаймося питомого в рідній мові // Українське слово. – 2002. – № 7-11.
296. Євсевієве Євангеліє 1283 р. як пам'ятка української мови // Євсевієве Євангеліє 1283 р. – К., 2001.
297. Беринда П. Києво-Могилянська академія в іменах XVII – XVIII ст. Енциклопедичне видання. – К., 2001.
298. Блоніцький Я. Києво-Могилянська академія в іменах XVII – XVIII ст. Енциклопедичне видання. – К., 2001.
299. Зизаній Л. Києво-Могилянська академія в іменах XVII – XVIII ст. Енциклопедичне видання. – К., 2001.
300. Корецький-Сатановський Л. Києво-Могилянська академія в іменах XVII – XVIII ст. Енциклопедичне видання. – К., 2001.
301. Славинецький С. Києво-Могилянська академія в іменах XVII – XVIII ст. Енциклопедичне видання. – К., 2001.
302. Смотрицький М. Києво-Могилянська академія в іменах XVII – XVIII ст. Енциклопедичне видання. – К., 2001.
303. Тимківський І.Ф. Києво-Могилянська академія в іменах XVII – XVIII ст. Енциклопедичне видання. – К., 2001.
304. Аглютинація в лексичному словотворенні // Актуальні проблеми українського словотвору. – Івано-Франківськ, 2002.

305. Про проект 1999 р. нової редакції українського правопису // Довідник з українського правопису. Вид 4. – К., 2002.
306. "Ювлейна" атака на "Слово о полку Ігоревім" // Українська мова. – 2002. – № 1.
307. Проект змін в українському правописі // Мовознавство: Доповіді та повідомлення на IV Міжнародному конгресі україністів. – К., 2002.
308. Проблеми українського правопису ХХ – початку ХХІ ст. – К., 2002.
309. Липові мовні "аргументи" // Микола Плав'юк: Україна – життя моє. Та долю іншу він обрав – душі неспокій. На пошану Миколи Плав'юка. Т. 3. – К., 2002.
310. До топонімії "Слова о полку Ігоревім" (*Немига, Дунай*) // Сучасні проблеми мовознавства та літературознавства. Збірник пам'яті Кирила Галаса. Збірник наукових праць. Вип. 6.– Ужгород, 2002.
311. Нариси з історії українського словотворення (суфікс -иця). – К.-Запоріжжя, 2002.
312. Німецька лінгвістика ХVI – ХVII ст. й українське мовознавство цієї доби // Sprache und Literatur der Ukraine zwischen Ost und West: Мова та література України між сходом і заходом. – Bern, 2000.
313. Переднє слово головного редактора // Українська мова. – 2001. – № 1.
314. Інститутові української мови – 10 років // Українська мова. – 2001. – № 1.
315. Християнство й українська мова // Українська мова. – 2001. – № 1.
316. "Правописні" проблеми морфології української літературної мови // Науковий вісник Волинського державного університету ім. Л.Українки. – 2002. – № 5.

Відповідальне редагування наукових праць.

317. Корепанова А.Н. Словотворчі типи гідронімів басейну Нижньої Прип'яті. – К.: Наукова думка, 1969.
318. Климентій Зиновій. Вірші. Приповіді / Підгот. тексту І.П. Чепіги. Вступ. стаття В.П. Колосової та І.П. Чепіги. – К.: Наукова думка, 1971.
319. З історії української мови. До 150-річчя "Граматика" О.Павловського. – К.: Наукова думка, 1972.
320. Ділова і народно-розмовна мова ХVIII ст. / Підгот. до видання В.А. Передрієнко. – К.: Наукова думка, 1976.
321. Історія української мови. Морфологія. – К.: Наукова думка, 1978.
322. Грищенко А.П. Прикметник. – К.: Наукова думка, 1978.
323. Історія української мови. Фонетика. – К.: Наукова думка, 1979.
324. Ткаченко О.Б. Проблемы сопоставительно-исторической фразеологии славянских языков. – К.: Наукова думка, 1979.
325. Ділова мова Волині і Наддніпрянщини ХVIII ст. / Підгот. до видання В.В. Німчук, В.М. Русанівський, К.С. Симонова, В.Ю. Франчук, Т.К. Черторизька. – К.: Наукова думка, 1981.
326. Лікарські та господарські порадники ХІІІ ст. / Підгот. до видання Передрієнко В.А. – К.: Наукова думка, 1984.

327. Русанівський В.М. Джерела розвитку східнослов'янських літературних мов. – К.: Наукова думка, 1985.
328. Іоаникій Галятовський. Ключ розуміння / Підгот. до видання І.П.Чепіга. – К.: Наукова думка, 1985.
329. Давньоруська ономастична спадщина в східнослов'янських мовах. – К.: Наукова думка, 1986.
330. Пересопницьке євангеліє / Підготовка до видання і вступна стаття І.П. Чепіги. – К.: Наукова думка, 2001.
331. Словарь старословянского языка древнерусской редакции XI – XIII вв. (Проспект). – К.: Наукова думка, 1987.
332. Железняк І.М. Рось і етнолінгвістичні процеси Середньонаддніпрянського Правобережжя. – К.: Наукова думка, 1987.
333. Передача текстів документів і пам'яток: Матеріали науково-методичним нарадам. – К., 1990.
334. Книга Київського підкоморського суду (1584-1644). – К.: Наукова думка, 1992.
335. Волинські акти XVI ст. – К.: Наукова думка, 1995.
336. Білоусенко П.І. Історія суфіксальної системи українського іменника (назви осіб чоловічого роду). – К., 1993.
337. Пещак М.М. Розвиток давньоруського і староукраїнського наукового тексту. – К., 1994.
338. Сабадош І.В. Формування української ботанічної номенклатури. – Ужгород, 1996.
339. Осетров В. Альтернативная фитотерапия. – К.: Наукова думка, 1993.
340. Нариси з морфології старослов'янської мови східнослов'янської редакції XI–XIII ст. – К., 1996.
341. Скотарське учительне євангеліє – український гоміліяр 1588 р. – Самбатгей, 1997.
342. Тимченко Е. Матеріали до словника писемної та книжної української мови XV – XVIII ст. – К., 2003.
343. Сокіл Б. Дослідження особливостей української літературної мови і лінгвістичні дискусії навколо неї: XIX – поч. XX ст. – Тернопіль, 1998.
344. Християнство й українська мова (Матеріали наукової конференції). – К., 2000.
345. "Гісторія..." Г.Габ'янки "Літопись краткій..." / Упорядкував В.М. Мойсієнко. – Житомир, 2001.
346. Пуряєва Н. Словник церковно-обрядової термінології. – Львів, 2001.
347. Пересопницьке євангеліє. – К., 2001.
348. Євсееве євангеліє 1283 р. – К., 2001.
349. Актова книга Житомирського гродського уряду 1611 року / Упорядкували А.М. Матвієнко, В.М. Мойсієнко. – Житомир, 2002.